

Με τον τίτλο «Δίκαιοι μεταξύ των Εθνών» του Γιαντ Βασέμ τιμήθηκαν οι απόγονοι του Νικολάου Χατζηγιαννάκη αλλά και του Στυλιανού Παπαδόπουλου, δύο ανθρώπων που ρίσκαραν τη ζωή τους κατά τη διάρκεια της Κατοχής για να σώσουν οικογένειες Εβραίων της Θεσσαλονίκης. Χάρη στην αυτοθυσία του Στυλιανού Παπαδόπουλου δεν σώθηκαν μόνο οι γονείς της Λουκίας Λεβή και ο σύζυγος της Αβραάμ, αλλά και τα παιδιά, τα εγγόνια και δισέγγονα που απέκτησαν.

Όπως είπε ο εγγονός του, Βίκτωρ Ναρ, η ύπαρξη δεκαοκτώ ανθρώπων βασίζεται στην πράξη γενναιότητας του Στυλιανού Παπαδόπουλου. Επικαλούμενος μια φράση του πατέρα του, λογοτέχνη Αλμπέρτο Ναρ - «γόνος στερνός μιας προσφυγιάς που άραξε στον τόπο αυτό», ο Βίκτωρ Ναρ είπε για τον παππού του ότι ήταν γόνος μιας προσφυγιάς και ως Εβραίος αλλά και ως... Πόντιος. Ο πόντιος πρόσφυγας Στυλιανός Παπαδόπουλος του έδωσε πλαστή ταυτότητα και καταφύγιο, τον σύστηνε σαν συγγενή του και τον προστάτευε όταν τους συνέλαβαν οι συνεργάτες των Γερμανών. «Τότε ο παππούς μου, με ποντιακή προφορά είπε την αλήθεια και ότι προτιμούσε να τον σκοτώσουν Έλληνες παρά Γερμανοί» είπε ο κ. Ναρ. Οι απόγονοι των οικογενειών Λεβή και Παπαδόπουλου συνέχισαν να έχουν οικογενειακούς δεσμούς επί τρεις γενιές.

Ο εγγονός του Στυλιανού, Κώστας Παπαδόπουλος, είπε ότι έμαθε μέσα από οικογενειακές διηγήσεις την ιστορία του προγόνου του και αρχικά δεν είχε αντιληφθεί σε τι βαθμό ο παππούς του έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή του για να σώσει τα δύο ζευγάρια των Εβραίων.

«Σας ευχαριστώ πολύ που σώσατε την οικογένεια μου». Με αυτή τη φράση ο Ζαν Κοέν εξέφρασε τις ολόθερμες ευχαριστίες του στον Κωνσταντίνο Χατζηγιαννάκη, ανιψιό του Νικολάου Χατζηγιαννάκη, που να φυγαδεύσει από τα γκέτο της Θεσσαλονίκης τον παππού και τη γιαγιά του Γεσούα και Όρο Περαχιά αλλά και τους γονείς τους Λέων και Ζερμαίν Κοέν. Όπως είπε για να πετύχει μια πράξη διάσωσης δεν έφτανε μόνο ένας, χρειαζόταν κατά κανόνα περίπου 25 άτομα που συμμετείχαν σε μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό. Ο ίδιος περιέγραψε το ρόλο που έπαιξε ο Νικόλαος Χατζηγιαννάκης για την απόδραση των παππούδων και των γονιών του από το γκέτο, κάνοντας μνεία και στον Γιάννη Τζαμπάζη, που επίσης βοήθησε την οικογένεια του. Ο Χατζηγιαννάκης έκρυψε τα δυο ζευγάρια στον μύλο του, στο σπίτι του και σε σπίτια συγγενών και τους βοήθησε να διαφύγουν στην Αθήνα. Εκεί, κάποιος άλλος γενναίος άνθρωπος τους φιλοξένησαν για δύο χρόνια. Μόνο ο Λέων Κοέν κατέληξε στο Άουσβιτς κι εκεί εκπροσώπησε τους Έλληνες Εβραίους στην επιτροπή που οργάνωσε την μοναδική εξέγερση ομήρων στο Άουσβιτς.

«Δεν είναι έργα ενός οι διασώσεις, ένας αναλάμβανε την πρωτοβουλία και πολλοί συμμετείχαν», είπε από την πλευρά του ο ανιψιός του Νικολάου Χατζηγιαννάκη κάνοντας έκκληση να μην ξεχάσουμε ούτε για ένα λεπτό το Ολοκαύτωμα.

Ευγνωμοσύνη προς τους ελάχιστους ανθρώπους με Α κεφαλαίο.

Στο χαιρετισμό του ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης Στέλιος Αγγελούδης ανέφερε ότι μέσα στην κτηνωδία του Ναζισμού, την οποία κάποιοι εκμεταλλεύτηκαν υπαρπάζοντας σπίτια και περιουσίες, κάποιοι άνοιξαν μια χαραμάδα στη βαρβαρότητα και έβαλαν πάνω από όλα την ευθύνη, το καθήκον, την ευαισθησία, με κίνδυνο της ζωής τους.

Ο πρέσβης του κράτους του Ισραήλ Νόαμ Κατζ τόνισε ότι το Γιαντ Βασέμ τιμά όσους ρίσκαραν για να διασώσουν την ανθρωπιά, δείχνοντας εξαιρετικό θάρρος και ανιδιοτελή θυσία. Από το 1953 που ιδρύθηκε το Γιαντ Βασέμ έχει βραβεύσει 23.000 άτομα σε όλη την Ευρώπη, ανάμεσά τους και 369 Έλληνες. «Στα πιο σκοτεινά κεφάλαια της ανθρωπότητας η ανθρωπιά μπορεί να λάμψει» είπε ο κ. Κατζ, προσθέτοντας ότι κάποιοι διάλεξαν διαφορετικό μονοπάτι, αρνήθηκαν να είναι συνοδοιπόροι και συνεργάτες των ναζί. «Η γενναιότητα τους μας εμπνέει. Όλοι αυτοί μας υπενθυμίζουν ότι η πράξη ενός ανθρώπου μπορεί να αλλάξει τον ρου της ιστορίας» είπε. Τέλος ο πρέσβης του Ισραήλ απήθυνε κάλεσμα για την απελευθέρωση των 59 ομήρων που κρατά η Χαμάς, σχολιάζοντας με νόημα ότι «από τις 7 Οκτωβρίου δεν βρέθηκε κάποιος Δίκαιος, μόνο εκτελεστές, συνεργάτες και αδιάφοροι».

Από την πλευρά του ο πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου και της Ισραηλιτικής Κοινότητας Θεσσαλονίκης Δαβίδ Σαλιτιέλ εξήρε τη γενναιότητα των ανθρώπων που ρίσκαραν τη ζωή τους γνωρίζοντας τις συνέπειες των πράξεών τους. «Ελάχιστοι στάθηκαν στο πλευρό των διωκόμενων Εβραίων, η πλειοψηφία αδιαφόρησε, σιώπησε, συνεργάστηκε, ασπαζόμενη αντισημιτικά στερεότυπα. Νιώθουμε ευγνωμοσύνη προς τους ελάχιστους ανθρώπους με Α κεφαλαίο. Αν ο στόχος είναι να αποτρέψουμε ένα νέο Ολοκαύτωμα θα πρέπει να φέρουμε στην πρώτη γραμμή τη γενναιότητα των ανθρώπων αυτών, που διάλεξαν τον δύσκολο δρόμο, ακολουθώντας τη δική τους ηθική πυξίδα. Ως κοινωνία έχουμε ευθύνη να τιμούμε όσους έκαναν το σωστό όταν οι άλλοι σιωπούσαν. Αποτελούν ζωντανό μάθημα για τη νέα γενιά» κατέληξε.

ΠΗΓΗ: [MAKEΔΟΝΙΑ, 16.3.2025](#), της Σοφίας Χριστοφορίδου

ΔΕΙΤΕ [ΕΔΩ](#) την ιστορία διάσωσης των οικογενειών Περαχιά & Κοέν & [ΕΔΩ](#) την ιστορία διάσωσης των Αβραάμ & Λούτσα Λεβή